

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE VOORGESTELDE HOOP

Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is en ingaat in het binnenste voorhangsel.

Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus.

Hebreë 6 : 19 en 20a

Er is een bekende plaat, met drie zinrijke gestalten. Ten eerst het geloof, dat een kruis omarmt, voorts de liefde, die een brandend hout omhoog heft en ten laatste de hoop, die steunt op een anker.

Over de hoop als een anker der ziel spreekt bovengenoemde tekst.

We weten, dat een anker behoort tot de direkte benodigdheden van een schip. Zolang alles goed gaat, heeft het geen anker nodig, maar als straks de stormen losbreken, de orkaan gaat loeien, dan is, zal 't schip niet op de kust of op de rotsen stuk slaan, een anker noodzakelijk, en benevens een goede grond om te ankeren. Immers dan is er hoop op behoudenis.

Dit beeld nu, staat de apostel voor ogen, als hij hiermede zinnebeeldig spreekt over de hoop van Gods volk. Hij bedoelt daarmee, wat nu het anker is voor het schip, dat betekent de hoop voor de ziel.

Hoop, wat lieflijke benaming. Dit is reeds de hoop in het natuurlijke leven.

De lijder hoopt op beterschap.

De kruisdrager ziet uit naar verlichting van zijn kruis.

Hopende gaat de jeugd het leven in.

Hoop is dus iets dat men verwacht, dus dat in de toekomst ligt. Wanneer deze edele bloem in den hof van ons leven gebroken wordt dan zinkt de mens in en dan ontstaat wanhoop, dan is er geen kracht meer om te leven. Want hoop doet leven. En leven doet hopen.

De hoop echter in onze tekst is een levende hoop, iets, dat we met onze geboorte niet mee brengen, maar een genadegeschenk, geestelijk onderscheiden van de natuurlijke hoop.

Het ene is een staf om op te leunen, het andere een riet.

Het ene een rots, het andere zandgrond. Het ene een lichtende star, het andere een dwaallicht.

Immers, naar de taal van de H. Schrift, is hoop een onbedrieglijke, welgefundeerde en zekere verwachting, die vrucht is van het zaligmakend geloof.

Het geloof toch, is een vast vertrouwen in God voor 't heden. De hoop is datzelfde vertrouwen voor het toekomstige. Geloofen hoop zijn dus zeer nauw verwant, zijn twee loten van één stam nl. van de wedergeboorte.

En schoon ze onderscheiden zijn, zo zijn ze toch niet van elkander te scheiden. We zouden het zo kunnen zeggen: Het geloof is de moeder, die ons 't hopen leert. En de hoop is de doch-

ter, die in de leerschool des geloofs geoefend wordt, om alles alleen van de Heere te verwachten.

De hoop richt zich voornamelijk dus op het toekomstige, gelijk het geloof zich richt op het tegenwoordige, daarom spreekt ook de apostel: Wij zijn in hope zalig geworden, de hoop nu, die gezien wordt is geen hoop, maar indien wij hopen hetgeen we niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid".

Daarom wordt de hoop hier voorgesteld onder het beeld van een anker. Want wat doet men met een anker? Uitwerpen in een bodem, die men niet ziet. Welnu, houden we dit beeld voor ogen.

Het schip in de branding, dat een anker met een goede ankergrond nodig heeft. Zo nu hebben wij zulk een anker nodig, en dat wordt ons duidelijk in vers 18, waar de apostel spreekt van toevlucht nemen tot de voorgestelde hoop, dus tot het anker der ziel. In het oorspronkelijke staat: „Wij, die wegvlucht zijn om de in uitzicht gestelde hoop vast te grijpen".

Immers de hoop waarvan hier gesproken wordt, missen we van nature. In het werkverbond was er een uitzien en verwachten naar de staat van volkomen heerlijkheid, waarin de mens vastgesteld zou zijn, om niet meer te kunnen zondigen en sterven. In welk een toestand van ellende zijn we thans terecht gekomen. We zijn thans als een schip op de grote levenszee, zonder roer, zonder anker, zonder uitzicht.

Nu zegt hier de apostel: „Wij die toevlucht hebben genomen". Toevlucht onderstelt een gevaar. Zo dan ook leert de gelovige vluchten en toevlucht nemen uit het Sodom der zonde tot het Zoar der behoudenis.

Uit de woeste zee tot de behouden haven, uit de woestijn tot het Kanaan der rust.

Het anker nu moet uitgeworpen worden buiten het schip. Deugt de bodem niet, zo zou het anker slippen. Heeft geen houvast en de golven overwinnen. Wat kan dan de grond zijn? Het is wat de apostel ons aanwijst. De bodem dan waarin de hoop ankert is niets anders dan hetgeen de apostel noemt: (de twee onveranderlijke dingen). Het is de grond der verwachting die het slingerend schip vast houdt. Doch nog dieper moet het anker vallen. Want de zeebodem is zeer diep.

De belofte en de eed dienen om iets anders te bewijzen, nl. de onveranderlijke raad, Zijn eeuwig voornemen. Alle andere grond stelt

VAN DE ADMINISTRATIE

Zoals wij reeds in de verschenen no's 11 en 12 meedeelden, was het de bedoeling, om na 1 okt. j.l. te beginnen met het verzenden van de kwitanties voor het innen van het abonnementsgeld van de 1ste jaargang. Wij hopen dat allen bij de eerste aanbieding het verschuldigde bedrag zullen betalen. Een dringend beroep doen wij dan ook om in deze mede te werken, en danken allen hartelijk, die per giro betaalden.

Op nog iets anders willen wij de aandacht vestigen, waar wij ook alle steun voor nodig hebben. De uitgave van uw blad staat nog in het begin, en alle begin brengt zijn zorg mede. Daarom wekken wij al onze abonnees op, de lezerskring te helpen uitbreiden. Een ieder is daarvoor toch wel in de gelegenheid, hetzij onder familieleden of kennissen. Geef uw blad eens ter lezing, en ga dan eens persoonlijk spreken daarover, want dat geeft het beste resultaat. Op verzoek zenden wij u gaarne voor verspreiding exemplaren van ons blad toe.

Ook de financiële zijde brengen wij gaarne onder uw aandacht. Met grote dankbaarheid mochten wij steeds vermelden hetgeen extra voor ons blad werd ontvangen.

Wie verblijdt ons bij den voortduur met een extra gift? Sinds de vorige verantwoording (29 sept. j.l.) ontvingen wij een bedrag van f 71,50 extra, w.o. via Ds. van Leeuwen f 20,— en via Ds. Slagboom f 25,— en f 2,50, terwijl een tweetal oude zusters het abonnementsgeld dubbel betaalde. Hartelijk dank daarvoor. Is dit niet een voorbeeld ter navolging?

Gezamenlijk in deze werken voor ons blad zal zijn vrucht zeker afwerpen.

Wij besluiten met de bede: mocht de Heere de lezing van ons blad ten eeuwiggen zegen stellen voor velen.

Ons gironummer is 704350 ten name van de administratie „Bewaar het Pand", Van Eeghenstraat 14, Alphen aan de Rijn.

v.d.L.

teleur. Waar we het anker ook inslaan, het biedt geen vastigheid. Daarom zegt de dichter ook ten einde raad: Ik wou vluchten, maar kon nergens heen. Totdat die grond het steunsel zijner ziel werd, nl. het eeuwig welbehagen. Waaruit Christus wordt geopenbaard als het Lam dat geslacht is voor de grondlegging der wereld.

„Welke ingaat". Daar is hier een schijnbaar ongerijmdheid. Immers wanneer een schip in nood verkeert, werpt de schepeling niet het anker in de rots in de hoogte. Maar het moet wegzinken in de diepte.

Daarom moeten wij de woorden „ingaan in het binnenste voorhang" niet bij het anker betrekken. Maar terug brengen tot het 18e vers, nl. tot de hoop. De apostel staan hier in de volheid des harten twee beelden voor ogen, nl. een anker dat indringt in een vaste bodem. En laat dan het beeld van het anker los. Om dan over te gaan in een andere beeldspraak, nl. dat in de Hebreënbrief zo duidelijk naar voren komt: „het heiligdom". De apostel leidt ons dus in zijn verbeelding in het wereldlijk heiligdom. En spreekt dan van „het voorhangsel". Het voorhangsel spreekt van scheiding. Versperde de zondaar de toegang tot God. Het had vier kleuren: hemelsblauw: 't verbond Gods, zonder welke geen gemeenschap tussen God en de zondaar mogelijk is;

purperrood: de gerechtigheid waaraan moest voldaan worden;

scharlakenrood: de verzoening als voorwaarde van rechtsvoldoening;

wit: de heiligheid Gods.

De cherubijnen herinnerden aan de engel in

Edens hof. Zo is er een volstrekte scheiding tussen God en het scheepsel. Hieraan moeten we ontdekt worden zal de hoop waarlijk kunnen beoefend worden. Want daar is ook een valse hoop, een ijdele hoop. Indien we dat stellen in een verbroken werkverbond, in de werken der wet. Met deze hoop komen we voor eeuwig om. Dan zal die hoop beschaamd worden.

En hoe is het nu mogelijk, dat onze hoop ingaat in het binnenste heiligdom? Onder het oude verbond ging de hogepriester in op de grote verzoendag, doch niet zonder bloed. Ook van dit ingaan spreekt onze tekst vs. 20. Doch niet van Aaron, maar van Jezus. Hij wordt opzettelijk zo genoemd, om zijn mensheid aan te duiden. Hij wordt genoemd „de Voorloper”.

Zo nu is Christus ingegaan in het binnenste heiligdom. Hij is ingegaan in de hemel zelf. Om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods, voor ons. Ja, daar is Hij ingegaan en heeft Zijn kerk deze belofte nagelaten: „Ik ga heen om u plaats te bereiden”. Jezus maakt Zijn volk zalig van hun zonden, brengt

ze terug in God. Dat is de vastheid van het Evangelie. Dat is het voorwerp van de hoop. Daar richt zich het hart van Gods kerk heen. Waarom Paulus ook sprak: „Onze wandel is in de hemel, vanwaar we ook de Zaligmaker verwachten”.

Mijn lezer, wat is onze hoop? We lezen in Gods Woord van een hoop, die vergaat als het huis der spinnekoppen. Dat is de hoop van de huichelaar, van de nabijkomende, van degene die hoopt op zijn werken en plichten. Doch wiens hoop nooit is gefundeerd in de grond van Gods welbehagen en in het verzoenend bloed van Christus.

Tenslotte één hoop die nooit beschaamt. Het is de hoop, genoemd in onze tekst, waarvan we op een andere plaats lezen: „En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is, door het geloof.

Ja waarlijk:

Die hoop doet al ons leed verzachten.
Komt reisgenoten, 't hoofd omhoog
Voor hen, die 't heil, den Heere wachten
Zijn bergen vlak en zeeën droog.

Smits.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

14

Uitlegger wil dat wij klaarheid bekomen in het hartvernieuwende werk der genade. In de grote kamer ging het om het grote wonder der genade tot vernieuwing en bekering van een grote zondaar. Wij hebben er moed uit mogen scheppen. Hoe droevig het ook in ons hart gesteld is, het kan door de genade van het Evangelie vernieuwd worden, zodat de Heere weer de hoogste plaats bekomt in het hart. Nu wordt de pelgrim, en wij met hem, door Uitlegger geleid in een kleine kamer, waar twee kinderen elk op een stoel gezeten zijn. Nu wil onze hooggeachte leermeester ons laten blikken in het kinderhart dat nog klein is, maar toch niet te klein voor de Heere en voor Zijn dienst. Hij wil dat de kinderen tot Hem komen om door Hem geleerd en gezegend te worden tot bevrijding van de vloek der wet.

Onze kinderen weten dat wij in Adam gezondigd hebben en dat de erfschuld bij de geboorte is toegerekend. „Ik ben”, en dat geldt van elk kind, „in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen”. Alleen in de zegen van Gods genade is de bevrijding van het verderf der ongerechtigheid. De ouders bidden met de kinderen de Heere om een nieuw hart. Om een hart dat Hem liefheeft en kinderlijk vreest. Het is zo groot als kind de Heere te zoeken en te bidden om genade. In de Doop worden elk kind de beloften van het Evangelie verzegeld tot een pleitgrond voor het gebed. En daarover hebben de ouders met deze twee kinderen gesproken. Gesproken van de heerlijke dingen, die door de vervulling van deze beloften van de Heere verkregen worden bij het aanbreken van de eeuwigheid. Maar de oudste van deze twee kinderen zag geen dierbaarheid in de Heere. Voor hem had het spreekwoord „Acht is meer dan duizend” alleen maar betekenis voor de tijd. Hij denkt er niet aan acht te slaan op de grote zaligheid. Er zijn wel duizend dingen op deze wereld, die zijn hart innemen, waarmee hij denkt verzadigd te worden. Zijn hart gaat er dan ook geheel naar uit, dat alleen trekt hem.

Bij de kinderen van deze wereld klaagt hij over zijn ouders. Hij mag niets en krijgt niets, moet mee naar de kerk, al is het nog zo koud. En zoals die jongens zeggen, zegt ook hij: Van de preek begrijp ik niets; maar zijn ouders weten wel beter.

Terecht heet hij dan ook hartstocht. Zijn hart gaat uit naar de dingen van deze wereld, niets mag hem ontgaan. Daarom hebben de lieden van deze wereld verwachting van de knaap, en één van de mannen komt tot hem met een mand kostelijke dingen, die hij voor hem uitpakt. „Want onze beste Hartstocht”,

zo sprak hij, „moet toch ook wat hebben tot zijn vermaak”.

Deze knaap heeft al vast wat. Ezau had veel, maar verder kon het niet komen. Jakob had alles. Hij heeft bij veel tijdelijke zegeningen ook Gods reddende en vergevende liefde ontvangen.

Wat de knaap heeft, is op zichzelf niet meer dan ijdelheid. Het heeft hem bedrogen, het kan zijn hart niet verzadigen, het wordt door hem vernield en zie, hij houdt niet meer over dan wat stukken en scherven.

En zo ging het met Hartstocht van kwaad tot erger. Voor hem moet het leven, en hoe zou het anders kunnen, op een bittere teleurstelling uitlopen, of hij zou met de verloren zoon nog tot bekering moeten komen. Maar tot nu toe is het leven van zijn jongste broer hem niet begeerlijk. Hij heeft hem zelfs uitgelachen, met verachting op hem neergezien, daar het goed van deze wereld hem niet gebracht werd. Hij had naar het oordeel van Hartstocht niets, niemand dacht aan hem. En toch had de jongste broeder een kostelijk bezit, een innige vreugde, zodat hij niet met één wereldburger wilde ruilen. Met zijn hart mocht hij zich verblijden in de toezegging van Gods genade. Vanuit die toezegging werd hij vertroost door Gods goedertierenheid. Hij werd er door ondersteund in het wachten op de vervulling van Gods beloften. Het denken en leven vanuit Gods goedertierenheid was hem meer waard dan al de schatten van deze wereld.

Naar de mening van Hartstocht dacht niemand aan zijn broeder. Maar de Heere dacht aan hem en gaf hem zoete voorsmaken van de eeuwige zaligheid, zodat hij geduldig kon wachten op de hemelse erfenis. Daarom werd hij dan ook Geduld genoemd. Bij het genot van de liefde Gods in het hart, verdwijnt een mand vol van de kostbaarste dingen van deze wereld in het niet.

Maar in het smaken van des Heeren gunst lacht Geduld zijn oudste broeder niet uit. Hij heeft medelijden met Hartstocht. Het hart dat geschapen is door de Heere om eeuwig te leven in Zijn gemeenschap, kan nooit bevrediging vinden in de dingen van deze wereld. En zo heeft Geduld het hart van de Pelgrim ingenomen met geduldig wachten op de vervulling van Gods beloften. „Ik zie wel”, zo sprak hij, „dat Geduld de ware wijsheid bezit en wel om velerlei reden. Ten eerste omdat hij tracht naar de beste gaven en ten andere omdat hij ze in heerlijkheid zal beërven, als de andere niets dan scherven overhoudt”. Hartstocht behoorde tot het geslacht, dat de dienst des Heeren veracht. Wordt gelijk ge-

steld met de kinderen die niet wilden spelen en veroordeeld met dit woord: „Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend”.

Als Johannes de Doper zijn klaagzang aanheft over de onbekeerlijkheid van zijn geslacht, dan weigert het te wenen over zijn ongerechtigheid. Naar hun oordeel heeft Johannes de duivel, hij gunt ons het leven niet. Daar wij toch niet geheel ontbloot zijn van gerechtigheid, mag hij ons toch niet verwijzen naar de buitenste duisternis.

Maar komt de Zoon des mensen etende en drinkende met Zijn bruiloftskinderen, dan zegt datzelfde geslacht: „Zie daareen mens, die een vraat en wijnzuiper is, een vriend van tollenaars en zondaren”.

Het spel gaat niet door. Bij Johannes niet, daar wij in onze gerechtigheid niet worden gewaardeerd. En bij de Zoon des mensen niet, daar tollenaars en zondaren niet veroordeeld worden in hun ongerechtigheid. Wij kunnen ons dus met Johannes niet verenigen als man van de begrafenis, en met de Zoon des mensen niet als man van de bruiloft.

Maar moet het dan door de mens uitgemaakt worden of het spel gespeeld zal worden, ja dan neen? In geen geval, de Wijsheid speelt Haar spel naar de regel van recht en gerechtigheid. Maar niet in dezelfde volgorde.

Bij de kinderen op de markt volgt het begrafenisspelletje op het bruiloftsspelletje. Dat doen zij natuurlijk daar de bruiloft de poort is naar dit leven en de begrafenis de weg vanuit dit leven.

Maar bij de kinderen van de Wijsheid gaat de begrafenis aan het trouwen vooraf. Eerst moeten deze kinderen met Christus gekruist, gedood en begraven worden tot afsterving van de oude mens. En bij de opstanding van de nieuwe mens smaakt het hart de huwelijksvreugde van de eeuwige zaligheid. En in deze gang van zaken wordt de Wijsheid van Haar kinderen gerechtvaardigd.

In het natuurlijke leven volgt de rouwkoets op de trouwkoets, maar in het geestelijke leven volgt de trouwkoets op de rouwkoets.

Geduld heeft een wijs hart, de Wijsheid wordt door Hem gerechtvaardigd. Het geestelijk leven is van dag tot dag een sterven, een begrafenis. Maar dan smaakt het hart ook bruiloftsvreugde. De wateren der verdrukking verandert de Heere in wijn van zoete en zalige vertroosting.

Kom Hartstocht, haal je hart niet langer op in de dingen van deze wereld. Laat het klaaghuis, het wenen over de zonde je toch eens dierbaar worden. En dan zult u bruiloftsvreugde smaken. Hier bij de aanvang en straks volkomen. Zie op dat geluk en het zal u tot jaloersheid verwekken. Denk toch aan de verzegeling van Gods toezeggingen. De Heere komt nog tot ons met de lokstem van het Evangelie. Hij kan en wil dwaze zondaren wijs maken tot zaligheid.

A.

R. Kok.

Naar de

13

CATECHISATIE

HET SABBATSGEBOD.

De vraag naar de betekenis van het sabbatsgebod is ook niet nieuw. Denk aan de strijd tussen de Voetianen en de Coccejanen. Maar hoe er heden ten dage over wordt gedacht en geschreven, is toch wel bedroevend en ernstig, wat voor onze jongeren verwarrend werkt, ja, dat hen al meer afbrengt van de rechte zin der sabbatsheiliging.

Daarbij zijn de laatste tijd vraagstukken aan de orde, die al meer afvoeren van de heiliging van Gods dag. We denken hierbij aan de z.g. „glijdende werkweek”, de noodzakelijkheid van zondagsarbeid door arbeid in continu-verband bij de grote concerns.

Men zoekt een gepaste oplossing voor de christen-arbeiders, die in gedrang komen met hun principes. Men zoekt een uitweg.

Is het niet een allerbedroevendst verschijnsel,

dat men vandaag oplossingen zoekt in deze zin: hoever kunnen we met de normen van de moderne levensbeschouwing meegaan en toch christen zijn?

Wat in de bloeitijd van de kerk door godzalige leraars op grond van Gods Woord werd beleden en beleefd, wordt nu als met één handslag van de hand gedaan als ouderwets en waardeloos.

Men stelt thans het arbeiden op zondag (niet-noodzakelijke arbeid) disputabel. De dagelijkse arbeid was alleen verboden voor Israël, omdat de wet der tien geboden ook alleen gold voor Israël. Wie dan ook nu nog naar de letter der wet leeft is een „wetticist”. Zeer zeker is de wet der tien geboden ook door Christus vervuld door Zijn dadelijke gehoorzaamheid. Door de uiterlijke onderhouding der wet kan ook niemand gerechtvaardigd worden. Gods kind leert in die zin sterven aan de wet, d.w.z. om er door gerechtvaardigd te worden. Maar betekent dit nu, dat Gods kinderen niets meer met de wet te maken hebben? Volstrekt niet. Die wet wordt een liefdewet. En het is de lust van de wedergeborene om zich in die liefde-wet te vermaken, naar Ps. 119. Dit is geen wetticisme, wel „wettelijk” leven. Goede werken zijn werken, die „uit een waar geloof, naar de Wet Gods, alleen Hem ter ere geschieden”, zo zegt de Heidelb. Catechismus het in zondag 33.

„De wet vervuld” wil niet zeggen, dat de wet daarmee nu „weg” is, afgeschaft.

In verband nu met de gedachte, dat **alle niet-noodzakelijke arbeid alleen voor Israël verboden** was, kwam de vraag aan de orde of het sabbatsgebod aangaande de zevende dag wel waarlijk terug is te brengen tot de schepping en dat God ook voor de MENS de zevende dag als rustdag heeft ingesteld. Men zegt: dit is niet te lezen uit Gen. 2 : 2 en 3. Daarom meent men, dat de sabbat eerst is ingesteld bij Mozes. Wel stemt men toe, dat God de zevende dag ook heeft willen maken tot een schone en goede dag voor de mens. Maar dit houdt niet in, dat de mens geen arbeid mag verrichten.

Er is nog iets, wat betreft de RUST Gods. Men zegt, dat de rust Gods vanwege de vloek der zonde is gebroken, zodat God Zich niet meer kan verlustigen in de werken Zijner handen. De gangbare mening van oudere en nieuwe theologen, dat de rust Gods, Zijn verlustiging in de werken Zijner handen, voortduurt tot het komen van de **nieuwe hemel en aarde**, betwist men sterk. Daar nu door de zonde een eind kwam aan de rust Gods, verloor nu ook de zevende dag zijn karakter als rustdag Gods, zo beweert men. Nu heeft God echter Zijn rust weer hersteld door het verlossingswerk van Christus en daarom moeten wij ervan uitgaan, dat de instelling van de sabbat alleen daarmede verband houdt.

Ugevoelt wel, waar men heen wil: de instelling van de sabbat moet loskomen van de instelling ervan bij de schepping. Geen arbeid verrichten behoorde tot de schaduwachtige betekenis van de Joodse sabbat. Maar die is nu vervuld, dus.... ook het: geen werk doen. Letterlijk schrijft een theoloog: „Maar het schaduwachtige lag ook in de bepaling: geen werk doen, absoluut geen werk doen”. De kerk en de meeste van-God-geleerde theologen, o.m. Calvijn, Brakel en zovelen meer, hebben geleerd, dat het sabbatsgebod gegrond ligt in Gen. 2 : 2 en 3 („en God heeft de zevende dag gezegend en die geheiligd, OMDAT Hij op dezelfde gerust heeft van al Zijn werk”).

Nee, we gaan er niet van uit, dat die oude godgeleerden „feilloze” mensen zijn geweest. De bekende Gomar, die ook op de grote „Dordtse synode van 1618-19” actief werkzaam is geweest in de strijd tegen Arminius, verdedigde de voorstelling, dat de oorsprong van de sabbat dagtekende uit de woestijn Sin en niet van de schepping. Moeten we nu, omdat Gomar deze voorstelling had van de oorsprong van de sabbat, het standpunt van alle andere godgeleerden, die de oorsprong van het sabbatsgebod stellen bij de schepping, als onjuist verworpen? Bovendien was

Gomar toch een streng onderhouder van de heiliging van Gods dag. Zijn bedoeling was toch stellig niet om het werken op zondag goed te praten.

Men beroept zich ook op de verklaring van de Catechismus, zondag 38. De catechismus spreekt heel niet van „geen dagelijkse arbeid verrichten”, maar heeft het alleen over „het naarstiglijk komen tot de gemeente Gods, om Gods Woord te horen, de sacramenten te gebruiken, enz.”

Maar is dit een bewijs, dat de Heidelberger is uitgegaan van het standpunt, dat dagelijkse arbeid op zondag wel geoorloofd is, omdat hij er niet van spreekt? De catechismus wijst in haar antwoord heel duidelijk op de ware „heiliging” van de sabbat. De „kerkediens” staat hierin centraal. En waarom gaat het in de „kerkediens”? Om eventjes naar een preek te horen en dan maar weer rustig het gewone dagelijkse werk te doen? Is niet het karakter van de sabbat het bijzonder bezig-zijn en de verlustiging in de dingen van Gods Koninkrijk? Zegt men: ja, maar dat geldt ook van de dagen der week? Goed, en daarop wijst ook onze Heidelberger: „dat ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken ruste”, maar de sabbat is toch bedoeld als een speciale dag hiervoor: „inzonderheid op de rustdag”. Zo is het b.v. ook in het gebedsleven van Gods kinderen. Zij kennen een biddend

leven. Maar dit neemt niet weg, dat er toch bepaalde ogenblikken zijn, waarop zij zich tot het gebed afzonderen. Dit geldt ook van heel het dagelijkse leven. Gods kind is geen „zondagschristen”. Ook de dagelijkse arbeid in de week is „godsdiens”. Het „christen-zijn” moet te allen tijde uitkomen, zal het wel zijn. Maar de sabbat is toch de speciale **afzonderlijke dag**, die gewijd moet zijn aan de dienst des Heeren, waarin, zo merkten we op, de **kerkediens** centraal gesteld is.

Zeer terecht wijst de bekende Dr. A. Kuyper Sr. in zijn „E Voto” op de roeping van Gods kinderen: „navolgers Gods te zijn als geliefde kinderen” naar het woord van de apostel. Het leven van Gods kind moet een afspiegeling zijn van het leven Gods naar de vaste regel van het vierde gebod: „zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen”, „want in zes dagen heeft de Heere de hemelen en de aarde gemaakt en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de Heere de sabbatdag en heiligde dezelve”. De mens is naar **GODS BEELD** geschapen en daarom moet dus de **geaardheid van het Goddelijk leven** regel zijn voor het menselijk leven. (Deel IV, hfd. II.)

In een volgende les willen we nader ingaan op het standpunt: het sabbatsgebod ligt gegrond in Gen. 2 : 2,3.

R'dam-West

V.L.

Ds. Gezelle Meerburg

14

De boeteprediker van het land van Altena

Ja juist deze laatste leggen daar getuigenis van af. Zij zijn voorbeelden van een ontdekkende prediking, zoals die in het midden van de gemeente gebracht moet worden. We beluisteren er de waarschuwing in tegen zelfbedrog. Wat is erger dan zichzelf te bedriegen op reis naar de eeuwigheid? In onze tijd is het wel heel goed naar de stem van deze prediker te luisteren. Zo lezen we in zijn preek over zondag 21 — in tweeën behandeld, 't gaat hier over de Kerk des Heeren — „En, zeg mij.... tot welk getal behoort gij? Van nature is ieder mens een kind des toorns, een **erfzoon der verdoemenis**, vervreemd van het ware leven Gods, een vijand van Christus. En dan een levend lidmaat van Hem te worden en zulks eeuwig te blijven, daartoe is een **krachtige roeping** door Woord en Geest, daartoe is een opening van de blinde ogen nodig, daartoe moet een verandering van weg, een afscheiding van zondaren en een omwenteling van keuze, ja een gehele levendmaking plaats gehad hebben. Ei.... zeg mij, wanneer zijt gij zulk een lidmaat geworden? Het onderscheid is te groot, dan dat men er niets van zou weten. Zeg mij dan, wanneer hebt gij leren zien, dat gij nog buiten Christus waart; wanneer zijt gij overtuigd geworden dat gij met uw Doop, uw belijdenis en uw ten Avondmaal-gaan eeuwig zoudt kunnen omkomen, wanneer hebt gij uw eigen verloren toestand te zien gekregen....?”

En hoezeer of Gezelle Meerburg op deze wijze het erom te doen is dat met ernst de eeuwige dingen gezocht zullen worden, en hij geenszins de nodiging tot de Heere door het voorstellen van de kenmerken verduistert, blijkt uit het laatste gedeelte van deze toespraak: „Onderzoekt uzelf, opdat gij u niet voor de ganse eeuwigheid misleidt, en ik smeeke u, hebt geen ogenblik langer rust, voordat Jezus uw eigendom, Zijn heilsgoederen door genade uw deel geworden zijn. De Koning der kerk, de barmhartige Zaligmaker staat nog vriendelijk u te nodigen, om als vermoeiden en beladenen bij Hem rust te verkrijgen”.

Uit deze preek over de kerk des Heeren komt ook duidelijk naar voren, dat Gezelle Meerburg degenen, die belijdenis hadden afgelegd, ten Avondmaal gingen enz., de vraag van zelfonderzoek niet onthouden heeft. Wel nam hij deze zaken ernstig en ontnam ieder, die niet in de weg der middelen ging, de verontschuldiging tegenover de Heere. Maar toch,

hij waarschuwde gedurig om geen grond tot zaligheid te zoeken in de belijdenis op zichzelf enz. zonder de beleving des harten. Hij behoorde dus niet tot degenen, diezo'n navraag op de kansel voor ongepast houden, omdat er toch niet getornd mag worden aan de waarheid der belijdenis en we uit moeten gaan van de waarachtigheid van de gang naar de tafel des Heeren van de belijdende leden. In dat opzicht heeft Gezelle Meerburg de praktijk blijven zien en heeft hij zich niet laten leiden door een idealistische beschouwing, maar Gods Woord onderzoekend aan ieder geprekeet. Was de prediking van Gezelle Meerburg ontdekkend voor de onbekeerden en vooral voor de geveinsden — aan wie hij heel vaak een woord apart besteedde — in de goede zin was deze het ook voor de kinderen Gods. Daarin bewees hij juist een echte zieleherder ook op de kansel te zijn, die het er tenslotte niet om ging de mens, ook niet de bekeerde mens, in het middelpunt te plaatsen. De verheerlijking van Gods deugden, het gelijkvormig worden aan het beeld van Christus in het hart en leven van Gods volk werden meer bedoeld. Van harte voelde hij zich aan het volk des Heeren verbonden. Gaarne sprak hij op de gezelschappen Gods kinderen, maar hij werd ook gedrongen te spreken wanneer hij gebreken ontdekte. En dan dat woord gebreken in ruimere zin. Wat wist hij als middel in Gods hand geestelijk leiding te geven. En naar de wijsheid hem gegeven, sprak hij voor hen, die gebrek aan licht, leven of leiding openbaarden.

Ds. Slagboom

Uit de **P**raktijk 12 18

Tot het vele kwaad, waaraan een mens onderworpen is, mogen wij ook wel rekenen de **inbeelding**. 't Ligt zo in de natuur dat een mens zich hoger aanslaat dan hij is. Wat kan hij zich veel verbeelden. Door de verleiding des duivels wilde onze eerste vader, die een schepsel was, gelijk zijn aan zijn Schepper, kennende het goed en het kwaad. Nu, Adam heeft gekend wat het **goed** was voor zijn val, n.l. met God te wandelen in Zijn zalige gunst, zonder enige zweem van zonde en verderf, in die vrede met Zijn Schepper en het gehele

schepsel Daar kunnen wij niet recht inkomen wat een leven Adam en Eva voor hun val in de Hof van Eden hebben genoten; daar is de Schrift sober in, we lezen ervan dat Adam de Heere God kende aan de wind des daags. Maar door zijn val leerde Adam het *kwaad* kennen, en dat is zijn ongehoorzaamheid, en dat kwaad was en is zo groot, dat er van 's mensen zijde geen mogelijkheid is om daarvan verlost te worden; een mens is een gevallen grootheid.

Een oude vriend zeide mij eens in mijn jeugd: „Onze eerste vader was een torenwachter, maar hij heeft het er lelijk bij laten zitten”. Het zal voor Adam en Eva wat geweest zijn toen zij verdreven werden uit het Paradijs. De gedachte aan de heerlijke staat der rechtheid, waarin zij verkeerd hadden, en nu uitgestoten en verdreven om zwerfelingen te zijn op een aarde, die om hunnentwil vervloekt is.

Maar hoe heeft de Heere reeds toen geopenbaard Zijn eeuwige liefde tot redding van Zijn om eigen schuld verloren schepsel, door de mogelijkheid te ontsluiten in de moederbelofte door de genade Gods in Christus tot herstel voor een verloren Adam en zijn zaad.

't Is een zalig voorrecht en noodzakelijk als wij persoonlijk die zonde van Adam door genade mogen leren kennen en eigenen; dan geeft men Adam de schuld niet meer, maar dan worden wij zelf die bondsbreker. Als dat waarheid mag wezen liggen wij onder God, waardig Zijn eeuwige vloek en toorn; dan is Adam het niet, maar dan zijn wij het zelf die God naar kroon en troon hebben gestoken; maar wat wordt het voor dezulken een onuitsprekelijk wonder, dat niettegenstaande dit alles, zo eeuwig vrij van 's Heeren wege, nog een mogelijkheid wordt geopend om weer in de zalige gunst des Heeren hersteld te worden. Voor wie daar kennis van mag hebben door ondervinding is soms de wereld te klein, hij kan dat wonder niet op. Maar door onze val zijn al onze genegenheden ten kwade gekeerd, en maken wij ons luchtkastelen en inbeeldingen, niet alleen betreffende natuurlijke dingen, maar ook op godsdienstig gebied. Wij willen zo graag groter en mooier zijn, en vinden er vermaak in om met schijn en inbeelding wat te worden. Hoogmoed en inbeelding gaan zo samen; een beter en nuttiger gestalte zou het zijn als we ons als armen en ellendigen leerden gedragen.

't Was eens voor één onzer bekenden een woord tot overtuiging: „Tracht niet naar de hoge dingen, maar voegt u tot de nederige”.

Een mens kan zich vele dingen inbeelden en daarmee zichzelf bedriegen, zelfs kan hij zich inbeelden dat het wel goed met hem staat voor de eeuwigheid, dat hij iemand is die toch wel hoop mag hebben op een zalige toekomst. Of hij zich in dezen bedriegen kan, en of het een gegronde hoop is, komt niet in hem op, en zo gaat hij gerust zijn weg, hij rekent zich tot de begenadigden, en spreekt men met dezulken, zij houden hun eind vast, maar men mist de ootmoed en de kinderlijke vreze. Wij gevoelden ons eens genoodzaakt om een extra bezoek af te leggen bij iemand die kennelijk deze zaken miste; hij was wel verrast dat wij er al weer aankwamen, maar zeide hij, dat is zeker omdat ik de vorige week aan de tafel geweest ben. Wij antwoordden: Inderdaad is dit wel mede de oorzaak van ons bezoek; wanneer iemand voor de eerste keer gebruik maakt van de tafel des Heeren, mogen wij wel veronderstellen dat er toch iets heeft plaats gehad wat tot deze doorbreking heeft geleid; daar in het bijzonder dit sacrament ons wijst op de lijdende en stervende Borg en Middelaar, en als wij daarvan gedachtenis zullen stichten aan Zijn tafel, zullen

VAN DE REDACTIE.

We willen even de aandacht vestigen op de advertentie: WIE WIL HIER HELPEN? Het gaat om een gezin, dat bij de redactie bekend is. Er is dringend goede hulp nodig. Wie kan en wil zich hier geven?

B.

we toch zeker enige kennis van Zijn Persoon moeten hebben, daar Zijn liefdebevel tot Zijn volk toch is: „Doe dat tot Mijn gedachtenis”. Als wij van deze zaken niets afweten, waarop zijn wij dan aangeweest?

Nu ja, ik ben toch belijdend lidmaat van de kerk, dus ik heb toch een kerkelijk recht om aan te gaan? Jawel, daar hebben wij niet tegen, maar wat zullen wij met alleen onze belijdenis aan de tafel des Heeren doen, daar deze instelling speciaal is tot versterking van het geloof? En zal het geloof *versterkt* worden, moet er noodzakelijk geloof zijn, iets dat er niet is kan niet versterkt worden, hier komt het op de zaak zelf aan. Daarom, is alleen uw lidmaatschap de drijfveer geweest om deel te nemen aan de bediening, of zijn er nog andere oorzaken? Ja, God heeft tot mij gezegd dat ik aan moest gaan. Dat was zaterdag-nacht, ik lag daarover te denken en ik geloof dat Christus ook voor mij op de aarde gekomen is, en dat geloof ik nog, en daar is geen mens die mij af kon houden.

Nou vriend, niet zo boud hoor, u hebt daar wel wat gezegd, maar heeft dat wel grond? Waar hebt u dat wildbraad toch zo schielijk geschoten? Uspreekt op een toon over deze gezegende Persoon alsof Hij uws gelijke of uw slaaf ware. Bedenk dat wij in de natuur over iemand, aan wie wij nauw verbonden zijn en die ons zeer lief is, toch altijd met hoogachting zullen spreken, des te meer van Hem, Die de Allerwaardigste is. Hij toch is de Gegevene des Vaders, en Hij is maar zo niet te grijpen, daar is een weg aan verbonden. Een weg van verloren zondaar worden onder God, van geen uitkomst meer te zien aan enige zijde, van schuldgevoel en berouw, van te doen krijgen met een rechtvaardig God. Dat is een weg van benauwdheid, tranen en smekingen en verfoeien van zichzelf, en belooft het God dan een mogelijkheid te ontsluiten tot verlossing in deze Persoon, wat gaan dan de genegenheden der ziel naar Hem uit, wat een eerbied voor Hem, wat wordt Hij dierbaar en noodzakelijk, en de Alwaardige voor het hart. Maar van dit alles hebben wij nu niets gehoord, het schijnt ons toe dat alles zo zonder grond is; kijk het eens na en onderzoek het eens, of het maar geen inbeelding is geweest, want daar liggen wij zo bloot voor.

Vindt u voor dit, dat u ons verteld hebt, wel grond in het Woord? Wij geloven dat niet, en als het niet naar het Woord is, zal het geen dageraad hebben, daarom verneder u voor de Heere, en zoek in Zijn kracht uw paden recht te maken, om ook in deze weg in de voetstappen der schapen te mogen gaan.

J. van Heteren

Uit een dagboek

4.

Ik heb veertien dagen geleden een lieflijke verkwikking gehad. Ik liep al een paar dagen met die woorden: als één die zijn moeder troost, also zal Ik u troosten, ja, gij zult vertroost worden te Jeruzalem. Ik zei tegen mijn man: „Wat zou dat toch betekenen?” Een week later begreep ik al waarvoor de woorden nodig waren.

Ik had zo'n verdriet over..... en kon er maar niet mee bij de Heere komen. O, die bestrijders van binnen: waar blijf je nu met die woorden? Er is voor jou geen Vertrouster. Ik werd zo bespot van binnen en ik liep op een maandagmiddag te kermen tot de Heere. O, dat gemis van Hem werd me zo ondragelijk. Ik riep uit: „Heere, ik kan niet meer leven en ool. niet sterven”. Een ogenblikje later kwam er een auto de werf op rijden en daar stonden Ds. X en Z in de kamer. O, wat was ik blij, dat ik ze zag, maar vertelde hun hoe droevig het met me gesteld was.

Ds. vroeg of ik mee ging naar Y, daar moest hij preken. Eerst had ik nogal wat tegenwerpingen, maar ten laatste ging ik onder veel bestrijdingen mee. Och, ik kon toch niet meer luisteren, was het van binnen, en het zou voor mij nooit meer veranderen. En o, daar preekte onze geliefde leraar over Openbaring 7: „Deze zijn het, die uit de grote verdrukking

komen en zij hebben hun lange klederen gewassen en hebben hun lange klederen wit gemaakt in het bloed des Lams”. En dat wilde die lieve Heere gebruiken om me uit de banden te halen. Wat heb ik onder het preken genoten en ik kreeg een gezicht in dat heerlijke Jeruzalem, dat boven is en daar mocht ik eeuwig God bewonderen en aanbidden. O, die lieve Heere Jezus keek me zo vriendelijk aan en het was of Hij vroeg: „Heb Ik dat nu niet voor u gedaan?” Alles was nieuw. Die eeuwige verbondstrouw blonk zo heerlijk. O, wat was het nu waar: als één die zijn moeder troost, also zal Ik u troosten, en: U zullen als op Mozes' bee, wanneer Uw pad loopt door de zee, geen golven overstromen.

Maar het is nu al weer veertien dagen geleden. De kracht is er al weer uit, maar toch ligt het als een lieflijke herinnering van binnen. Och, het is toch waar: hoe menigmaal hebt G' ons Uw gunst betoond, enz.

VERSCHENEN:

SPURGEON C. H. SPURGEON
prins der predikers prins der predikers

Royaal uitgevoerd prachtwerk, groot 360 pagina's, verlucht met een groot aantal illustraties.

Gedrukt op prima wit houtvrij papier.

Gebonden in linnen prachtband met stofomslag, is de prijs

f 14,-

N.V. „De Banier” - Postbus 2019 - Utrecht

VERSCHENEN:

DOMINEE IN DE POLITIEK

door Ds. H. G. ABMA

In dit geschrift geeft Ds. Abma rekenschap van een bijzondere leiding in zijn leven gedurende de afgelopen jaren.

In zijn inleidend woord schrijft hij:
„In een klein geschrift wil ik, vanwege innerlijke aandrang, rekenschap geven van een bijzondere leiding in mijn leven deze laatste jaren. Er zijn er genoeg die, overigens sympathiek, hun bevremding aangaande een stap, die ik deed, vragenderwijs ter kennis brachten. Begin 1963 stond ik voor een ingrijpende beslissing, die formeel een ommekeer in mijn bestaan bracht. Tot nu toe heb ik echter geen moment het gevoel gehad, dat ik in een andere levensstaat ben geraakt. Van stap tot stap werd ik geleid op een weg, die ik niet gekozen had” enz.

De prijs van deze brochure bedraagt f 1,25.

N.V. UITGEVERIJ „DE BANIER”
UTRECHT — POSTBUS 2019
POSTGIRO 147759

Wie wil hier helpen?

Gevraagd in moederloos gezin een

HULP IN DE HUISHOUDING

Loon nader overeen te komen. Brieven onder no. 10 aan het administratie-adres van „Bewaar het Pand”.

Gevraagd in moederloos gezin met 5 kinderen, door wedn, 53 jaar, een

HUISHOUDSTER

oude waarheid toegedaan. J. Spies, Lugtigheidstraat 32, 's-Gravenzande.